

Sinteză monetară nr.7*2000

Iulie

Inflația

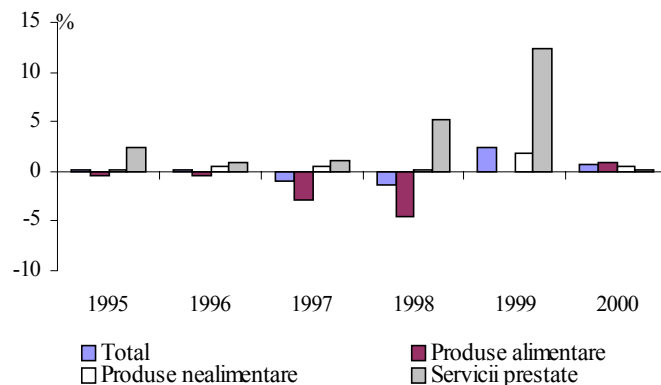
În iulie față de iunie 2000 prețurile de consum au crescut cu 0.7 la sută, inclusiv: la produsele alimentare – cu 0.9 la sută, la mărfurile nealimentare – cu 0.6 la sută și la serviciile prestate populației – cu 0.2 la sută (graficul nr. 1).

Majorarea prețurilor la produsele alimentare a fost cauzată de creșterea prețurilor: la ouă și carne de porc – cu câte 7.3 la sută, la semifabricatele din carne – cu 9.8 la sută și la pâine – cu 5.6 la sută.

Din mărfurile nealimentare cea mai semnificativă majorare a prețurilor a fost înregistrată la combustibil – cu 1.5 la sută.

De la începutul anului curent prețurile de consum s-au majorat cu 13.0 la sută, iar față de luna iulie 1999 — cu 29.4 la sută.

Graficul nr.1. Creșterea prețurilor în structura (iulie)

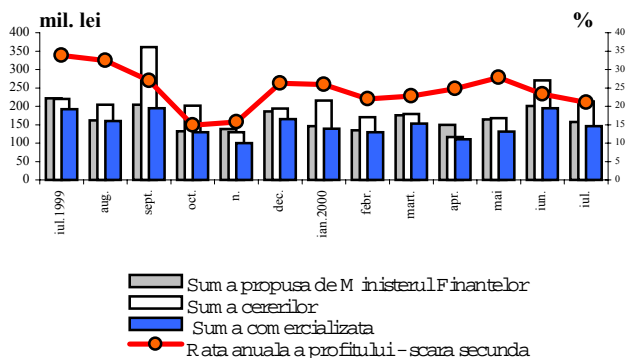

Operațiunile pe piața hârtiilor de valoare de stat

În luna iulie *rata de bază* a BNM pentru creditele acordate pe termen scurt și pe termen mediu (până la 5 ani) s-a diminuat nesemnificativ (0.1 puncte procentuale), constituind 28.9 la sută anual. Concomitent rata respectivă pentru creditele pe termen lung a rămas stabilă pentru a cincina lună consecutiv la nivelul de 17 la sută.

În scopul sterilizării excesului de lichiditate, în luna gestionară BNM a desfășurat în cadrul *operațiunilor de piață deschisă* licitații de vânzare a HVS. Pe piața dată, în prezența unei oferte în volum de 35 mil. lei și a unei cereri de 46.9 mil.

Graficul nr. 2. Totalurile licitațiilor de comercializare a hârtiilor de valoare de stat

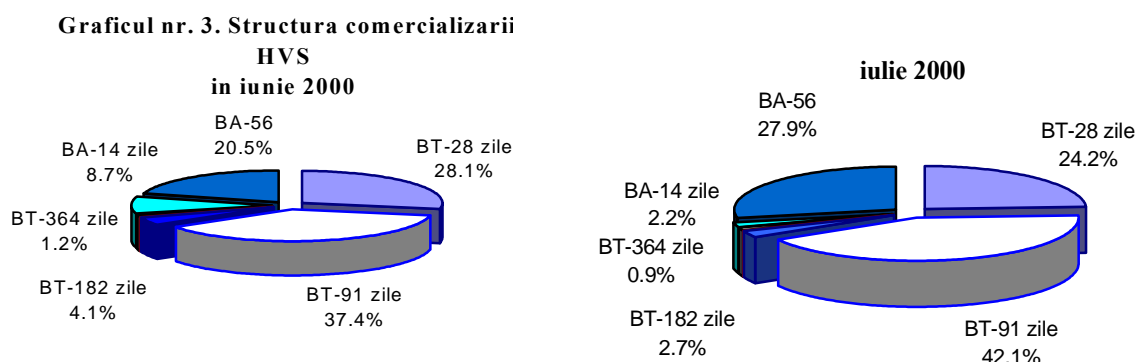
lei, BNM a comercializat HVS la prețul de vânzare în valoare de 20.4 mil. lei. Rata efectivă medie ponderată a profitului la HVS comercializate în luna iulie a constituit 19.7 la sută, micșorându-se față de luna precedentă cu 3.4 puncte procentuale.

Evoluția *pieței primare* a HVS, ca și în perioada

precedentă, s-a caracterizat prin depășirea cererii la HVS (212.7 mil. lei) față de ofertă (157.0 mil. lei). Totodată, volumul HVS plasate s-a micșorat față de luna iunie cu 25.4 la sută, constituind 145.7 mil. lei (graficul nr. 2).

De menționat că, creșterea cererii pe piața primară a cauzat diminuarea în continuare a ratei nominale medii ponderate a profitului HVS (cu 2.3 puncte procentuale) până la 21.1 la sută anual.

În structura HVS comercializate pe parcursul lunii, cea mai esențială creștere a ponderii s-a înregistrat la bonurile de acoperire a decalajului de casă (BA) cu termenul de circulație de 56 zile și la bonurile de trezorerie (BT) cu termenul de circulație de 91 zile, respectiv cu 7.4 și 4.7 puncte procentuale. Concomitent, ponderea celorlalte bonuri s-a aflat în regres, îndeosebi cea deținută de BA cu termenul de circulație de 14 zile (graficul nr. 3).

Volumul încasărilor mijloacelor bănești în rezultatul plasării HVS în luna iulie a constituit 139.9 mil. lei, fiind cu 19.4 mil. lei superior volumului HVS răscumpărat de Ministerul Finanțelor în această perioadă.

La situația din 31.07.2000 în Sistemul de înscrieri în conturi au fost înregistrate și se aflau în circulație HVS în valoare nominală de 2075.7 mil. lei, sau cu 0.7 la sută peste nivelul de la finele lunii iunie.

Tabelul nr.1. HVS în circulație după deținători la sfârșitul perioadei (%)

	iul. 1999	aug.	sept.	oct.	n.	dec.	ian. 2000	febr.	mart.	apr.	mai	iun.	iul.
În portofoliul BNM (inclusiv în calitate de gaj)	87.0	85.7	82.1	82.5	84.6	86.7	86.8	87.6	87.4	87.8	87.6	84.0	82.5
În portofoliul băncilor comerciale	11.2	12.6	15.4	15.7	13.8	12.3	12.2	11.4	11.7	11.2	11.5	15.2	16.5
În portofoliul clienților băncilor	1.8	1.7	2.5	1.8	1.6	1.0	1.0	1.0	0.9	1.0	0.9	0.8	1.0

Piața creditelor și a depozitelor

Procesul de creditare a economiei a fost mai puțin viguros, volumul total al creditelor bancare micșorându-se în luna iulie cu 4.8 la sută și atingând 209.4 mil. lei. Acest declin s-a datorat reducerii creditelor în valută străină (21.6 la sută), atunci când

creditele în monedă națională și-au continuat trendul ascendent urmărit câteva luni la rând.

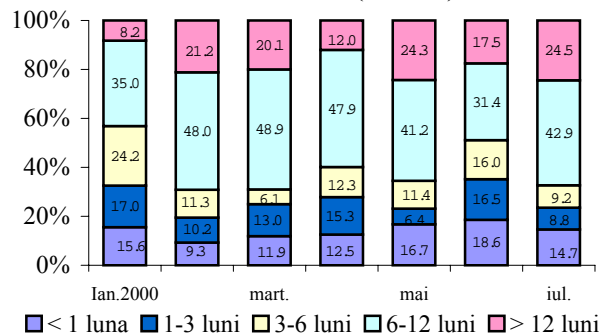
Volumul creditelor acordate în monedă națională s-a cifrat la 135.7 mil. lei, depășind cel din luna iunie cu 7.7 la sută. Crescând cu circa 17 mil. lei, creditele recepționate de agenții economici au compensat reducerea cu 48.5 la sută înregistrată la creditele acordate persoanelor fizice.

Peste 65 la sută din volumul total al creditelor *în lei* au fost acordate pe perioada de peste 6 luni, ponderea lor în structură, spre deosebire de luna precedentă, majorându-se cu 18.5 puncte procentuale (graficul nr. 4). Celelalte categorii de credite, în pofida reducerii ratei dobânzii, s-au micșorat atât în valoare absolută, cât și ca pondere.

Rata medie a creditelor în monedă națională s-a menținut pe panta descendentă din lunile precedente, micșorându-se nesemnificativ (cu 0.6 puncte procentuale) și constituind 34.4 la sută. Dobânda medie a fost influențată, în exclusivitate, de

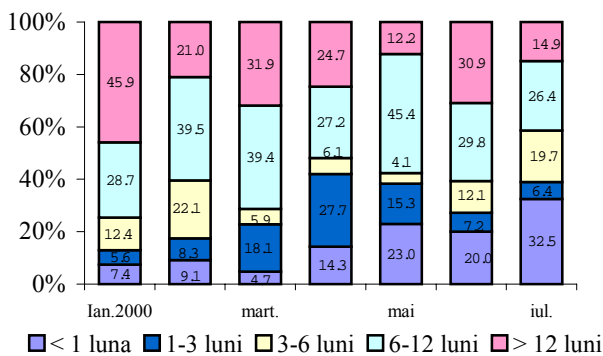
scăderea ratelor dobânzilor acceptate de persoanele fizice (cu 7.9 puncte procentuale). De menționat că, concomitent nivelurile real pozitive ale dobânzilor la credite *în lei* s-

Graficul nr. 4. Structura creditelor acordate de bancile comerciale (in MDL)

au majorat, dar cu un ritm mai accelerat (cu 1.3 puncte procentuale).

Graficul nr. 5. Structura creditelor acordate de bancile comerciale (in valuta straina)

de 3-6 luni, în defavoarea plasărilor pe un termen mai îndelungat (de peste 6 luni), volumul cărora s-a micșorat aproape dublu față de luna iunie (graficul nr. 5).

Dobânda medie la creditele în valută străină s-a redus ușor (cu 0.2 puncte procentuale) pe seama creditelor cu termen de până la trei luni și a atins valoarea de 17.0 la sută.

Volumul creditelor acordate în valută străină a înregistrat în luna gestionară un recul progresiv (de 21.6 la sută), constituind 73.7 mil. lei. Exprimată în dolari SUA, suma creditelor respective s-a redus cu 21.0 la sută.

În structura creditelor acordate în valută străină, s-a consemnat creșterea ponderii sumelor alocate pe termen de până la o lună și pe termen

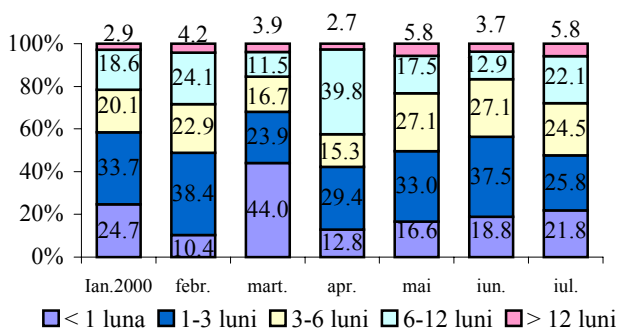
Dinamica negativă a volumului creditelor acordate în valută străină a condiționat micșorarea ponderii acestora în volumul total al creditelor de la 42.7 la sută (în iunie) până la 35.2 la sută (în iulie).

Volumul total al depozitelor atrase la termen de sistemul bancar în luna de referință s-a cifrat la 167.7 mil. lei, micșorându-se cu 3.6 la sută, atât pe seama depozitelor *în lei* (6.7 la sută), cât și pe seama celor *în valută* (1.9 la sută).

Depozitele în monedă națională au însumat 57.5 mil. lei, înregistrând o scădere cu 4.1 mil. lei. Spre deosebire de luna precedentă, evoluția depozitelor în lei a fost determinată de dinamica negativă a depunerilor persoanelor juridice (diminuare cu 24.2 la sută), ne fiind compensate de economiile populației (spor de 3.4 la sută). Astfel ponderea depozitelor agenților economici în total depozite atrase în lei e în regres față de luna iunie cu 5.5 puncte procentuale și constituie 30 la sută.

În componența depozitelor atrase la termen în monedă națională (graficul nr. 6)

Graficul nr. 6. Structura depozitelor atrase de bancile comerciale (in MDL)

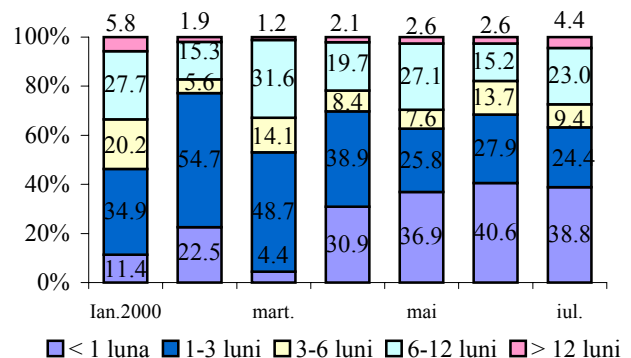
a crescut ponderea depunerilor cu termen de până la o lună, deși s-a înregistrat micșorarea dobânzii medii la depozitele respective cu 4.3 puncte procentuale. În contrast cu perioada anterioară, suma depunerilor cu termen mai îndelungat (peste 6 luni) s-a majorat cu circa 55 la sută, ceea ce a dus la ridicarea nivelului lor în total depozite *în lei* cu 11.3 puncte procentuale.

Rata medie a dobânzii constituită la depozitele la termen în monedă națională pe sistemul bancar, practic, nu s-a schimbat, constituind 25.2 la sută.

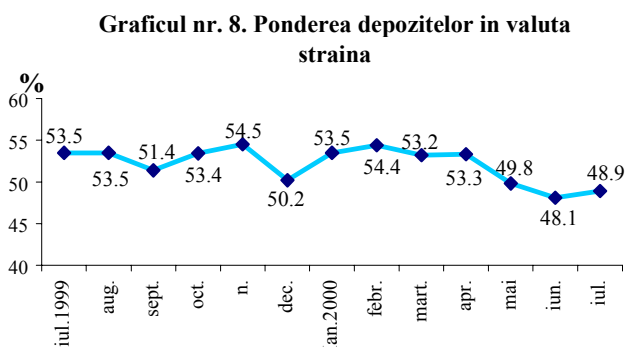
Depunerile la termen în valută străină s-au diminuat cu 2.1 mil. lei, având un total de 110.2 mil. lei (echivalentul a 8.9 mil. USD). Depunerile persoanelor fizice s-au situat la un nivel superior celui din iunie, majorându-se cu 24.2 la sută și reflectând o pondere mai ridicată (64 la sută) în volumul total al depozitelor *în valută*, totodată volumul depozitelor atrase de la persoanele juridice s-a redus în aceeași măsură.

În perioada de referință în structura angajamentelor în valută străină (graficul nr. 7) s-a evidențiat sporul ponderii depunerilor pe termen de peste 6 luni (cu 9.6 puncte procentuale).

Graficul nr. 7. Structura depozitelor atrase de bancile comerciale (in valuta straina)

Rata medie a dobânzii la depozitele în valută străină în luna iulie s-a micșorat cu 0.6 puncte procentuale și a constituit 5.6 la sută, inversând tendința creșterii consecutive din lunile precedente.

În perioada gestionară s-a consemnat o creștere ușoară a nivelului dolarizării depozitelor, astfel ponderea depozitelor în valută străină (la vedere și la termen) la situația din 31.07.2000 constituia 48.9 la sută din soldul total al depozitelor (graficul nr. 8).

Schimbările ce au avut loc pe piața creditelor și depozitelor în luna de referință pot fi rezumate astfel:

- ✓ s-a majorat volumul creditelor acordate și s-a diminuat cel al depozitelor atrase în monedă națională;
- ✓ s-au micșorat volumele creditelor acordate și al depozitelor atrase de băncile comerciale în valută străină;
- ✓ s-a redus rata medie la creditele acordate și a sporit cea a depozitelor atrase în MDL;
- ✓ s-au diminuat ratele medii la creditele acordate și depozitele atrase în valută străină;
- ✓ s-a redus marja de intermediere la creditele în monedă națională, concomitent majorându-se cea în valută străină.

Tabelul nr. 2. RATA MEDIE A DOBÂNZII LA CREDITE ȘI ANGAJAMENTE (%)

	Rata medie la credite în MDL	Rata medie la angajamente în MDL	Marja (MDL)	Rata medie la credite în valută străină	Rata medie la angajamente în valută străină	Marja (valută străină)
iul. 1999	34.72	27.40	7.32	19.91	4.71	15.20
aug.	34.80	26.78	8.02	17.94	4.98	12.96
sept.	36.71	27.38	9.33	19.28	4.90	14.38
oct.	35.38	26.40	8.98	20.21	5.09	15.12
nov.	35.87	25.84	10.03	21.00	4.64	16.36
dec.	35.25	27.77	7.48	19.14	5.14	14.00
ian. 2000	35.40	24.73	10.67	18.62	4.48	14.14
febr.	31.73	26.10	5.63	21.45	5.22	16.23
mart.	35.24	22.72	12.52	16.74	4.87	11.87
apr.	35.65	28.73	6.92	18.33	5.17	13.16
mai	35.71	25.73	9.98	16.64	5.48	11.16
iun.	35.02	25.02	10.00	17.12	6.16	10.96
iul.	34.38	25.20	9.18	16.95	5.57	11.38

În luna iulie **volumul operațiunilor pe piața interbancară** a însumat 16.8 mil. lei (inclusiv 1.4 mil. lei - credite acordate în valută străină), micșorându-se cu 40.5 la sută.

Rata medie a dobânzii la creditele în monedă națională în perioada considerată s-a diminuat cu 3.3 puncte procentuale și a constituit 17.2 la sută, iar la cele în valută a crescut cu 2.7 puncte procentuale, înregistrând 8.8 la sută.

Masa monetară

Masa monetară (M3) pe parcursul lunii iulie s-a majorat semnificativ cu 208.4 mil. lei, iar M2 (masa monetară în lei) - cu 122.1 mil. lei.

Creșterea indicatorului M3 a fost determinată de majorarea volumului depozitelor cu 149.2 mil. lei (9.2 la sută), precum și a numerarului în circulație cu 59.4 mil. lei (5.1 la sută). Majorarea depozitelor este rezultatul creșterii ambelor componente: depozitele în monedă națională au crescut cu 62.9 mil. lei (7.4 la sută), iar cele în valută străină cu 86.4 mil. lei (11 la sută). Exprimare în USD ultimele s-au majorat cu 7.5 mil. USD. Ponderea depozitelor în valută străină în volumul total al masei monetare a sporit de la 28.1 la sută în luna iunie până la 29 la sută în luna iulie. De remarcat că, fenomenul dolarizării a progresat în condițiile aprecierii monedei naționale în termeni nominali cu 0.9 la sută față de luna precedentă.

Activele externe nete (conv.) deținute de sistemul bancar s-au majorat cu 10.8 mil. USD, alcătuind 71.1 mil. USD. În structură s-a consemnat creșterea activelor externe nete deținute de BNM (cu 10.6 mil. USD) și de băncile comerciale (cu 0.2 mil. USD).

Activele interne nete pe sistemul bancar s-au majorat cu 95.3 mil. lei (4.5 la sută).

În luna iulie datoria Guvernului față de sistemul bancar s-a redus cu 154.4 mil. lei, inclusiv datoria Guvernului față de BNM a diminuat cu 167.8 mil. lei, iar față de băncile comerciale s-a majorat cu 13.4 mil. lei. La diminuarea datoriei Guvernului au dus sporirea depozitului valutar al Guvernului cu 125.3 mil. lei, încasările mijloacelor de la băncile comerciale în conturile bugetare și extrabugetare ale Ministerului Finanțelor în sumă de 21.8 mil. lei și vânzarea HVS din portofoliul BNM băncilor comerciale – 20.8 mil. lei (la valoare nominală).

Pe parcursul perioadei de referință au fost reperfectate creditele acordate anterior de către BNM Ministerului Finanțelor în sumă de 243.7 mil. lei, fapt ce n-a influențat evoluția datoriei Guvernului.

Volumul creditelor alocate în economie s-au majorat cu 41.9 mil. lei (2.3 la sută). Această creștere s-a produs pe baza majorării volumului creditelor în MDL – cu 42.7 mil. lei. Creditele în valută străină s-au redus cu 0.8 mil. lei, fiind exprimate în USD ele s-au majorat cu 0.5 mil. USD, ca urmare a aprecierii monedei naționale.

În luna iulie datoria creditară băncilor comerciale față de BNM s-a majorat cu 3.0 mil. lei și a constituit 106.8 mil. lei. În perioada dată a avut loc răscumpărarea la termen a HVS prin acordurile REPO în sumă de 2.0 mil. lei. Dobânda calculată la credite băncilor comerciale a constituit 1.1 mil. lei.

Ponderea creditelor acordate băncilor comerciale de către BNM în volumul creditului intern pe BNM s-a majorat de la 6.9 la sută în luna iunie până la 7.9 la sută în luna iulie, fapt ce denotă scăderea ponderii datoriei Guvernului în volumul creditului intern pe BNM. Ponderea resurselor acordate de BNM băncilor comerciale a fost la nivelul lunii precedente, constituind 5.8 la sută.

Schimbările în structura masei monetare sunt reflectate în tabelul următor:

Tabelul nr.3. Evoluția structurii masei monetare

Componentele masei monetare	Ian .2000	Pond.	Iunie 2000	Creșt.	Pond.	Iulie 2000	Creșt.	Pond.
MASA MONETARA	2519.6	100	2788.8	2.0	100	2997.2	7.5	100
BANI IN CIRCULATIE	1057.9	42.0	1159.2	3.7	41.6	1218.6	5.1	40.7
DEPOZITE LA VEDERE	317.2	12.6	411.0	5.3	14.7	463.1	12.7	15.4
- ale persoanelor juridice	303.6	12.0	392.4	4.8	14.1	443.4	13.0	14.8
- ale persoanelor fizice	13.6	0.6	18.6	15.5	0.7	19.7	5.9	0.6
DEPOZITE LA TERMEN SI PE TERMEN LUNG	361.9	14.4	435.0	3.2	15.6	445.8	2.5	14.9
- ale persoanelor juridice	71.7	2.9	86.7	3.0	3.1	85.3	-1.6	2.9
- ale persoanelor fizice	290.2	11.5	348.4	3.3	12.5	360.5	3.5	12.0
DEPOZITE IN VALUTA STRAINA	781.1	31.0	782.8	-2.8	28.1	869.2	11.0	29.0
- ale persoanelor juridice	463.2	18.4	420.1	-6.7	15.1	489.5	16.5	16.3
- ale persoanelor fizice	317.9	12.6	362.8	2.2	13.0	379.7	4.7	12.7
INSTRUMENTELE PIETEI MONETARE	1.5		0.8	1.3		0.4		

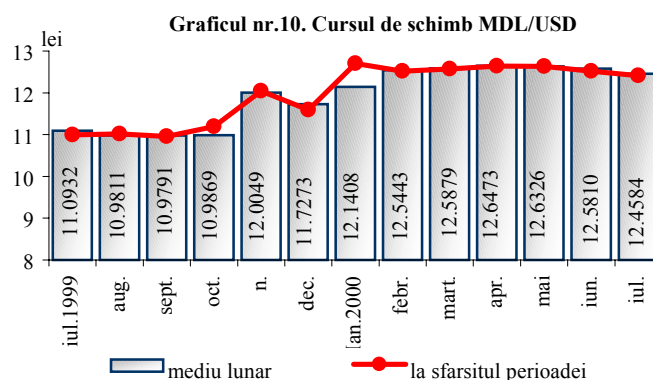
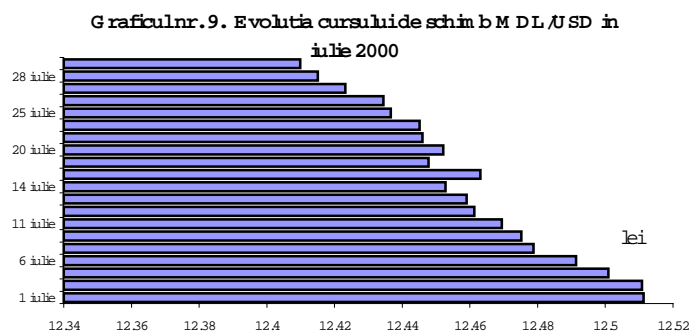
Piata valutară

Pe parcursul ultimelor luni politica valutară a Băncii Naționale a Moldovei a fost orientată spre atenuarea aprecierii excesive a monedei naționale, ceea ce a permis consolidarea și menținerea rezervelor valutare internaționale la un nivel acceptabil pentru acoperirea a cel puțin trei luni de import, deservirea continuă a datoriei externe a statului și asigurarea eficienței politicii monetare și valutare.

În luna iulie *cursul oficial* de schimb al leului moldovenesc (MDL) față de dolarul SUA (USD) a înregistrat o tendință de apreciere de la 12.5113 la începutul lunii până la

12.4099 la finele lunii (graficul nr. 9, 10).

De la începutul anului 2000 leul moldovenesc a marcat o depreciere cu 7.1 la sută în termeni nominali și o apreciere cu 5.3 la sută în termeni reali. Comparativ cu luna precedentă, MDL în luna iunie s-a apreciat cu 0.9 la sută în

termeni nominali, iar în termeni reali - cu 1.57 la sută.

Cursul oficial mediu lunar s-a apreciat de la 12.5810 în luna iunie până la 12.4584 MDL pentru 1 USD în luna iulie (graficul nr.10).

Volumul total de dolari SUA tranzacționați în luna iulie pe piața interbancară de către bănci a constituit 36.9 mil. USD, micșorându-se față de luna precedentă cu 5.5 mil. USD. Volumul net al operațiunilor Băncii Naționale a Moldovei pe piața interbancară este de 9.0 mil. USD (vânzarea – 0, cumpărarea – 9.0 mil. USD).

Cursul oficial mediu lunar al leului moldovenesc față de rubla rusească s-a depreciat de la 0.4449 în luna iunie până la 0.4473 pentru 1 rublă rusească în luna iulie. La începutul lunii cursul oficial al leului moldovenesc față de rubla rusească era de 0.4457 lei pentru 1 rublă rusească, iar la sfârșitul lunii – 0.4461 lei.

Casele de schimb valutar și punctele de schimb valutar ale băncilor comerciale în iulie curent au cumpărat 28.4 mil. USD, 3.1 mil. mărci germane, 12.2 mil. ruble rusești, 2686.8 mil. lei românești, 1.4 mil. hrivne ucrainene și au vândut 13.0 mil. USD, 1.7 mil. mărci germane, 6.6 mil. ruble rusești, 2716.7 mil. lei românești, 1.5 mil. hrivne ucrainene.

De menționat că, pe parcursul lunii iulie cursul de schimb al leului moldovenesc la punctele și casele de schimb valutar a reflectat aceeași tendință ca și cursul oficial al monedei naționale, cu excepția perioadei 10 – 16 iulie când cursul de schimb al leului moldovenesc la punctele și casele de schimb valutar s-a depreciat, în timp ce cursul oficial al monedei naționale s-a apreciat nesemnificativ.

Stocul datoriei publice directe și garantate de stat la data de 31.07.2000 a constituit 988.82 mil. USD, ceea ce include creditele acordate de FMI (tabelul nr. 5).

Stocul datoriei externe s-a micșorat cu 9.03 mil. dolari SUA în mărime nominală. În luna iulie s-au făcut trageri în cadrul creditelor deja existente în mărime de 0.75 mil. dolari SUA, aceste trageri sunt făcute integral în cadrul datoriei directe a statului. Rambursările pe parcursul lunii au constituit suma de 1.54 mil. USD, din care 0.41 mil. USD constituie rambursarea pe creditul BERD acordat Aeroportului. Aprecierea cursului dolarului SUA comparativ cu alte valute a contribuit la micșorarea stocului datoriei externe cu 8.2 mil. USD.

Serviciul datoriei externe totale (directă și garantată) în luna iulie a însumat 2.144 mil. USD, inclusiv suma principalului – 1.534 mil. USD.

În anul curent arieratele pe datoria garantată de Guvern acumulate la data de 31.07.2000 constituiau 4.888 mil. USD.

25.08.2000